

Plan mot kränkande behandling

Essviks skola

Verksamheter som ingår i planen: Förskoleklass, grundskola F-5 samt fritidshemmet

Ansvarig rektor: Petra Carlsvärd

Biträdande rektor: Heléne Granath

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget som ska utgöra grunden för all verksamhet i skolan. All planering, alla aktiviteter och utvärderingar ska genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, omtanke och tolerans.

De demokratiska värdena för elevers och personals inflytande är centrala delar att arbeta med, i syfte att förebygga kränkningar. Även den fysiska miljön och sammansättningen av grupper är viktigt att ha i beaktande.

Essviks skola ska vara en trygg och säker plats för alla som vistas här. Vi vill verka för att alla ska känna tillit, ha goda relationer, trivas, känna sig trygga med personalen och andra elever. Vi vill uppnå kunskapshungriga elever som söker svar, är ansvarskännande, som vet att de kan påverka sin situation i skolan, samt att de är aktör i sitt eget liv. Essviks skola ingår i Nivrenaorganisationen, som har en gemensam vision:

Alla elever som lämnar Nivrenaskolans F-9 organisation är väl förberedda för framtiden

Varje läsår avslutas med en utvärdering och analys, som lägger grunden för kommande års kortsiktiga mål.

Att öka elevernas måluppfyllelse

- Trygghet och studiero
- Höja närvaron
- Jämställdhetsarbete

3. Kartläggning av risker

Skolans resultat och förebyggande insatser

Vi arbetar dagligen främjande och förebyggande med värdegrund, normer och jämställdhet. Vi väljer aktivt till exempel böcker vars innehåll ökar förståelsen för olikheter.

I klassrummen har alla en form av tavelstruktur med schema, bildstöd etc. Klassrumsmiljön ses över vid behov för att optimera elevernas arbetsro och inläring. Det kan innebära

placering i klassrummet, tillgång till skärmar, läshörna, möblering etc. Alla klassrum har även tillgång till hjälpmedel som tex. Time-timer, "verktyglåda" med stressbollar, gummiband till stolar, hörselkåpor, egna scheman och sittpuffar. I arbetet med trygghet och studiero arbetar vi förebyggande genom att eleverna har förutbestämda platser, gruppindelningar samt faddergrupper.

I matsalen finns strukturer för att ge trygghet. Vi har fasta mattider och bestämda platser. Flera klasser har också "tysta stunden" för att skapa matro.

Vi gör återkommande insatser av förebyggande och främjande karaktär, såsom Lilla VM/EM/OS, friluftsdagar, aktiviteter i faddergrupper, läsprojekt där äldre elever läser för yngre elever, traditioner (luciatåg, julgransplundring etc.), talangjakt samt gemensam rörelseaktivitet varje onsdag morgon, med hela skolan.

På rasterna har alla elever möjlighet att låna lekmaterial från boden där elever från olika klasser ansvarar för att låna ut material.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Underlag för utvärdering och analys

Följande underlag används:

- Elevenkäter
- Daglig dialog med elever, vårdnadshavare och pedagoger
- Utvecklingssamtal
- Hälsosamtal med åk F och åk 4
- Klassråd och elevråd
- Trygghetsvandring/trygghetssamtal i klasser
- Statistik från BoUs rapporteringssystem Stella
- Sammanställning och analys av aktiviteter under läsåret.

Uppföljning och utvärdering av Essvik skolas likabehandlingsplan sker regelbundet. Utvärderingen ska ske i form av att skolans elevhälsoteam och varje arbetslag ser över hur det har fungerat under året och jämför de lärdomar vi dragit föregående år.

Genom dokumentation under pågående arbete kan vi se hur planen fungerat.

De hälsosamtal som skolsköterskan genomför med elever i förskoleklass och i skolår 4 är viktiga indikatorer på hur likabehandlingsplanen fungerar.

Föregående års plan har i stora delar genomförts. Rapportering i Stella är i ett utvecklingsområde, det skiftar inom enheten hur systematiskt det rapporteras, både vad gäller kränkningar och tillbud/olyckor.

I personalgruppen behöver vi fortsätta att prata kring hur vi ser på olika utmaningar kopplat till elever och grupper, så att vi i största möjliga mån har en samsyn hur vi agerar i olika situationer.

Raster och rastvärdar:

Utifrån en kartläggning av områden på skolgården som eleverna känner sig trygga eller inte trygga i har vi organiserat rastvårdsområden. Det vi sett är att vi behöver ha fler rastvärdar ute.

Organiserade rastaktiviteter:

Åk 5 planerade och genomförde styrda rastaktiviteter som fungerade bra på så sätt att vi såg att flera deltog i aktiviteterna som ordnades. Aktiviteterna kunde bli vara dans och olika lekar.

Klassrumsregler:

Klassrumsregler finns i varje klass. Klassrum Reglerna har tagits fram tillsammans med både elever och lärare.

Faddergrupper:

Arbetet i faddergrupperna har varannan onsdag, på elevens val (sista lektionen), haft olika aktiviteter. Tema för alla aktiviteter var relationsskapande. Det här arbetet har varit uppskattat av eleverna, dock så upplevde åk 5 att de kände sig för stora för aktiviteterna. Positiv effekt av det här är att elever lär känna varandra över åldersgränserna samt med alla lärare på skolan. Det är också fördelaktigt ur ett lärarperspektiv genom att skapa relationer med fler elever än de man har i sin klass. Utveckling av det här arbetet är att schemalägga den här tiden så att inte fritidshemmets personal behöver avvika.

Ordningsregler:

Ordningsregler har funnits enligt tradition och i kartläggning så har vi sett att elever har uttryckt att konsekvenser ska vara mer konsekvent enligt åtgärdstrappan.

Värdegrundsarbete i samband med FN-dagen:

Aktiviteter har genomförts i varje klass där de gjorde fredsduvor, tittade på film och pratade om värdegrund och om FN, vad det är för något.

Elevenkät och trygghetsvandring/samtal:

Skolan hade en digital enkät med många frågor. Den visade att det fanns elever på skolan som inte mätte så bra. I trygghetssamtalen visade det sig att en del elever kände sig otrygga på vissa områden på skolgården. Skolan har sett över rastvärdar och rastområden på skolgården, samt organisation kring bemanning ute på raster. Det är idag tydliga rastvårdsområden samt fler rastvärdar ute.

Införskaffa litteratur till skolbiblioteket:

Biblioteket tog lite tid att få något så när ordning på pga. renoveringen av skolan. Det är fortfarande arbetet att göra där. Tyvärr blev ingen ny litteratur inköpt.

Livskunskap- samarbete med barn- och musikledare från Svenska kyrkan

Maria Björk kommer till skolan och har värdegrund- och livskunskap med klasser på skolan. Samarbetet med Svenska kyrkan i det här arbetet har varit uppskattat och eleverna har deltagit i samarbetsövningar.

Läsprojekt där äldre elever läser för yngre:

Åk 5 har läst för förskoleklassen och det har varit utvecklande för både de äldre och yngre. Dock så skulle vi gärna se att alla på skolan på något sätt är involverade i det här.

Essviksfestivalen:

Genomfördes inomhus på grund av kraftigt regn. Den skedde då via Zoom (digitalt). Många elever deltog i Essviksfestivalen och den är mycket uppskattad. Planeringen tar mycket tid att förbereda och fritidshemmet har dragit ett stort lass där. Ett större elevinflytande i planering och genomförandet av talangjakten skulle ge effekt av ett ökat relationsskapande.

Storsamling:

Skolan hade storsamling varannan onsdag ca 45 minuter i idrottshallen. Varje årskurs ansvarade för aktiviteten enligt rullande schema. Pga renovering av idrottshall avbröts den här aktiviteten. Syftet med storsamling är att skapa en känsla av gemenskap på skolan - ett "vi". Efter renoveringen av idrottshallen så är vi numer begränsade så tyvärr kan vi inte ha storsamling där längre. Vi siktar på en annan form av storsamling ute varje onsdag morgon med en gemensam dans.

Traditioner:

Traditioner har fungerat bra. Dock har vi inte längre tillgång till idrottshallen att vara i om hela skolan ska delta.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Främjande arbete för trygg miljö på Essvik skola

Mål	Aktiviteter	Organisation	Tid	Ansvar	Uppföljning
Trygga raster	Rastvärdar som bär väst på samtliga raster.	Rastvärdsschema, fritids	Hela läsåret	Arbetslagen	Termins- och läsårsslut
Trygga raster	Organiserade aktiviteter en rast om dagen. "Boden" med lekmaterial	Fritidshemmet planerar och organiserar.	Hela läsåret	Fritidshemmet	Termins- och läsårsslut

Trygg skolmiljö	Klassrumsregler	Klasslärare tillsammans med klassen	I början av läsåret	Klasslärare	Vid termins- och läsårsslut
Trygg skolmiljö	Faddergrupper	All personal vid olika aktiviteter under året	Hela läsåret	Arbetslagen	Vid läsårsslut
Trygg skolmiljö	Ordningsregler förankrade med VH.	Elevråd och klassråd	Vid läsårsstart	Biträdande rektor	Vid termins- och läsårsslut
Trygg skolmiljö	Värdegrundsarbete i samband med FN-dagen	Aktiviteter i faddergrupper. Fritidshemmet ansvarar för fritidshemmets aktiviteter	24/10	Åk 1 Fritidshem	I anslutning till FN-dagen.
Trygg skolmiljö	Elevenkät - vårtermin Trygghetsvandring/ Trygghetssamtal i klasserna - hösttermin	Nolltoleranstema tar fram mall I klassen	Senast vårterminen -24	Klasslärare Klasslärare	Vid läsårsslut
Skapa förståelse för allas lika värde	Införskaffa litteratur till skolbiblioteket vars innehåll ökar förståelsen för olikheter och gå igenom befintlig litteratur och rensa ut inaktuell ur värderingssynpunkt	All personal bidrar med tips på lämplig litteratur och att se över bibliotekets innehåll.	Under läsåret 23/24	All personal Beställer gör biblioteksansvariga	Vid läsårsslut
Trygghets- skapande	Livskunskap – samarbete med Barn- och Musikledare	Insats från Svenska kyrkan	Hela läsåret: 1 lektion i veckan i klasser utifrån behov	Barn- och musikledare	Vid läsårsslut
Trygghets- skapande	Läsprojekt där äldre elever läser för yngre elever,		Faddergrupper	Alla årskurser är med och läser för varandra.	

Trygghets- skapande	Essviksfestivalen	Fritidshemmet tillsammans med mellanstadiet	Maj -24	Fritidshemmet	
Trygghets- skapande	Gemensam dans på morgonen, utomhus	All skolpersonal	Onsdagar	Idrottslärare	
Trygghets- skapande	Traditioner: (luciatåg, julgransplundring etc.)			Alla	

6. Delaktighet

Eleverna är viktiga källor inför arbetet med likabehandlingsplanen. Dialog sker enskilt, på klass- och elevråd. Alla olika begrepp förklaras för eleverna, till exempel vad kränkning, trakasserier står för. Det anpassas efter ålder och mognad för att eleverna ska förstå vad begreppen innebär för dem. Detsamma gäller även elevernas delaktighet och frågorna i enkäten.

7. Förankring

Planen mot kränkande behandling görs känd för alla på skolan, personal, elever och vårdnadshavare i olika forum.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen har ett första samtal med elev/eleverna och kontaktar därefter klasslärare/mentor.
- Vårdnadshavare kontaktas vid behov
- Händelsen dokumenteras vid behov i BoU:s system Stella– Överenskommelse mellan den som sett/agerat i händelsen och mentor, vem som dokumenterar i Stella.
- Utöver anmälningsskyldighet inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet
- I vissa fall kan elevhälsan behöva kopplas in
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering

Rutiner när elev kränker vuxen:

- Om kränkningen innefattar hot och våld, följs rutinerna för Handlingsplan mot Hot och Våld.
- Om kränkningen inte innefattar hot och våld träder följande rutiner in:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen hanterar händelsen alt. kontaktar nolltoleranssteamet och biträdande rektor. Alternativt anmäler den utsatte händelsen till biträdande rektor.
- Biträdande rektor ansvarar för att utredning sker av antingen btr. rektor själv, den vuxne som bevittnat händelsen eller av nolltoleranssteamet.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas via telefon. Om vårdnadshavaren inte svarar lämnar skolan ett meddelande eller skickar ett sms där vårdnadshavaren ombeds kontakta skolan omgående.
- Händelsen dokumenteras i Stella.
- Resultatet av utredningen analyseras och beslut om vidare åtgärder tas.
- Uppföljande samtal med berörda genomförs inom en vecka. Vårdnadshavare får ta del av resultatet av uppföljningssamtalet. Samtalet med vårdnadshavare dokumenteras i Elevloggen.
- När ärendet avslutas dokumenteras det i Stella.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

- Rektor/biträdande utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare
  - Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet, det vill säga tillhörande kvinnligt eller manligt kön. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

- Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Skolan/förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/förskolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism eller agnosticism.

- Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller begåvningsmässiga och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel- och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. *Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.*

- Sexuell läggning

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom att likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/förskolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

